

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/284/2021
Identifikačné číslo spisu:	7105202045
Dátum vydania rozhodnutia:	31.05.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7105202045.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: Ing. G. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XX, L. zast. JUDr. Zuzanou Komorovskou, advokátkou so sídlom Kuzmányho 57, Košice proti žalovanej: Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, so sídlom Šrobárova 2, Košice, IČO: 00 397 768, právne zastúpenej Sýkora - advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Murgašova 3, Košice, IČO: 47 256 206, v konaní o neplatnosť rozviazania pracovného pomeru s prísl., vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 10C/18/2005, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 11Co/29/2019-1024 zo dňa 21. októbra 2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobkyňa má proti žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“) č.k. 10C/18/2005-857 z 21. februára 2018, ktorým súd prvej inštancie „určil, že ukončenie pracovného pomeru výpoveďou podľa § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce (ďalej len „ZP“), časť vety pred druhou čiarkou, t.j. pre dôvody, pre ktoré by zamestnávateľ mohol okamžite skončiť pracovný pomer, a to pre dôvody uvedené v § 68 ods. 1 písm. b) ZP, t.j. pre závažné porušenie pracovnej disciplíny, zo dňa 19.11.2004, urobené žalovanou voči žalobkyni, je neplatné“. Súčasne priznal žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2. Odvolací súd dospel k záveru, že v preskúmvanej veci nebolo preukázané, že žalobkyňa konaním uvedeným vo výpovedi porušila pracovnú disciplínu závažným spôsobom. Poukázal na správne skutkové a právne závery súdu prvej inštancie, s ktorými sa stotožnil a dodal, že v ani jednom bode žalobkyni vytknutých pochybení, vzhľadom na ich spôsob a konkrétne okolnosti, situáciu, v ktorej k porušeniu malo dôjsť, keď v dôsledku jej údajných závažných porušení pracovnej disciplíny na strane zamestnávateľa nevznikli žiadne nepriaznivé dôsledky ani škoda, nedošlo k takému závažnému porušeniu pracovnej disciplíny, ktoré by malo mať za následok skončenie pracovného pomeru

spôsobom a z dôvodov aké uplatnila žalovaná.

3. Odvolací súd zistil, že žalovaná dala žalobkyni výpoveď z pracovného pomeru listom zn. XXXX/XXXX zo dňa 19.11.2004 (čl. 21) podľa ust. § 63 ods. 1 písm. e/ Zákonníka práce časť vety pred druhou čiarkou, t.j. pre dôvody, pre ktoré by s ňou zamestnávateľ mohol okamžite skončiť pracovný pomer a konkrétne pre dôvody uvedené v ust. § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce, teda pre závažné porušenie pracovnej disciplíny s odôvodnením, že počas práceneschopnosti žalobkyne v čase od 2.9.2004 do 8.10.2004 a od 14.10.2004 zistilazanedbávanie a neplnenie si jej pracovných povinností, ktoré posúdila ako závažné porušeniepracovnej disciplíny, ktoré každé samostatné je dôvodom pre okamžité skončeniepracovného pomeru podľa ust. § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce. Išlo o tieto porušenia pracovnej disciplíny, ktoré žalovaná skutkovo vymedzila nasledovne:

1.1. „dňa 28.9.2004 zistila, že žalobkyňa dávala pokyny zamestnancom ňou riadeného úseku k realizácii príkazov na úhradu a k realizácii účtovných operácií bez vyhotovenia účtovných dokladov, čím došlo k porušeniu ust. § 6a § 10 z. q. 431,2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, ako aj ustanovení Smernice č. 5/2003 pre zabezpečenie obehu účtovných dokladov na Rektoráte UPJŠ a univerzitných pracoviskách č.j. XXXX/XX-P z 20.10.2003, časť V bod 5 - Bezhotovostné platby. Jedná sa napr. o prevod čiastky 6.000.000,- Sk zo základného bežného účtu - podprogram 077 07. na dotačný účet UPJŠ, pričom platba je vedená na účte XXX - ostatné záväzky ako mylná; platba, obdobne preúčtovanie nákladov za energie Botanickej záhrady UPJŠ, v čiastke 515.170,- Sk z dotačného účtu na podnikateľskú činnosť. Nešlo o jediný prípad realizácie účtovných zápisov bez účtovných dokladov. Konanie žalobkyne zamestnávateľ kvalifikoval: ako úmyselné skresľovanie informácií o finančnej situácii na UPJŠ a o čerpaní dotácie zo štátneho rozpočtu. Následne pri analýze výsledkov účtovnej závierky k 30.9.2004 boli zistené nevysporiadané mylné platby na dotačnom účte v čiastke 5.793.793,19 Sk, na základnom bežnom účte v čiastke 7.396.609,35 Sk a na účte podnikateľskej činnosti 1.373.904,08 Sk.

1.2. dňa 24.9.2004 na základe dokumentu „Prehľad použitia rezervného fondu od 1.1.2004 do 1.7.2004", spracovaného Ing. A. M. zistila, že žalobkyňa pripustila nesprávne použitie rezervného fondu UPJŠ, pričom na vrub rezervného fondu boli zaúčtované nasledovné náklady - doúčtovanie nákupu osobného motorového vozidla pre ŠDaJ UPJŠ z 31.12.2002 vo výške 395.680,20 Sk, nákup PC pre ClaKT UPJŠ vo výške 21.840,- Sk, nákup PC pre KJ UPJŠ vo výške 17.405,- Sk, reprezentačné výdavky zo zisku PČ minulých rokov vo výške 38.213,- Sk, spolu v celkovej výške 473.138,20 Sk, čím došlo k porušeniu platných právnych predpisov, konkrétne ust. § 16a ods. 3 zák. č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V súlade s citovaným ustanovením vysoká škola má povinnosť rezervný fond použiť v prvom rade na vyrovnanie straty z predchádzajúceho roka a na krytie neuhradenej straty z minulých rokov, ak takúto stratu vykazuje. Nakoľko v r. 2003 UPJŠ podľa hospodárskeho výsledku mala stratu 30.005,-Sk, rezervný fond bolo potrebné použiť na krytie tejto straty. Uvedené skutočnosti boli konštatované i v „Záverečnej správe o hospodárení za rok 2003". Podľa žalobkyňou spracovaného „Návrhu na zúčtovanie straty celkovej činnosti (hlavná a podnikateľská činnosť) na Lekárskej fakulte, Prírodovedeckej fakulte a na rektoráte a univerzitných pracoviskách, ktorý bol schválený Akademickým senátom UPJŠ dňa 29.4.2004, bola žalobkyňa povinná zabezpečiť zúčtovanie čiastky 1.208,- Sk na účet rezervného fondu. Uvedený návrh nerealizovala. V oboch prípadoch došlo k porušeniu aj Rozhodnutia rektora č. 14/2003, ktorým sa určuje právomoc na podpisovanie písomností na Rektoráte UPJŠ a univerzitných pracoviskách č.j. 944/03/P z 28.8.2003.

1.3. dňa 24.9.2004 vykonanou kontrolou stavu pohľadávok v nadväznosti na Príkaz kvestora č. 1/2004 na zabezpečenie realizácie ust. § 17 ods. 14 zák. č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov č.j. 589/20054-P z31.5.2004 bolo zistené, že žalobkyňa nezabezpečila spracovanie a odoslanie vyúčtovaní úrokov z omeškania za oneskorenú úhradu peňažných záväzkov u týchto dlžníkov: Tenishall, s.r.o. Košice, Detská fakultná nemocnica Košice a FNsP Košice, čím došlo k porušeniu ust. § 17 ods. 14 zák. č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v ktorom zákonodarcia výslovne stanovuje povinnosť verejnej vysokej školy uplatniť riadne a včas úroky z omeškania alebo poplatky z omeškania za omeškanie dlžníka s plnením svojich záväzkov. Toho istého dňa bola zistená i ďalšia skutočnosť, že žalobkyňa nezabezpečila, aby všetky pohľadávky staršie ako 90 dní boli postúpené na vymáhanie na Úsek právnej agendy R UPJŠ, čím došlo k porušeniu odseku 2, bodu 2.1.2. Príkazu

kvestora č. 1/2004. Išlo o pohľadávky voči týmto dlžníkom Tenishall s.r.o. Košice, FNLP Košice a FNŠP Košice.

1.4. Dňa 23.9.2004 zamestnávateľ zistil, že žalobkyňa pripustila opakované porušovanie Smernice č. 5/2003 pre zabezpečenie obehu účtovných dokladov na Rektoráte UPJŠ a univerzitných pracoviskách č.j. 1139/03-P, časť V bod 2.4. - Vnútorne zúčtovacie doklady, podľa ktorého bola povinná zabezpečiť vysporiadanie vnútorných zúčtovacích dokladov fakúlt a univerzitných pracovísk ix štvrtročne a v IV. štvrtroku priebežne. Kontrolou bolo zistené, že neboli vysporiadané vnútorné zúčtovacie doklady za rok 2003, za I. a II. štvrtrok roku 2004 (napr. VZD Prírodovedeckej fakulty UPJŠ č. 16/03 901 2, 2/03 9012, 3/04 901 2 a ďalšie alebo VZD Lekárskej fakulty UPJŠ č. 11/04 901 2, 31/04 901 2 a ďalšie). Z výpisu z uznesenia č. 10/2004 zo zasadnutia ZVOZ pri R UPJŠ konaného dňa 19.11.2004 súd zistil, že základná organizácia odborového zväzu PŠAV pri UPJŠ so sídlom Šrobárova 2, Košice na svojom zasadnutí prerokovala v nadväznosti na ust. § 74 Zákonníka práce výpoveď z pracovného pomeru Ing. G. E., vedúcej úseku rozpočtov a ekonomických informácií rektorátu UPJŠ v Košiciach".

4. Pokiaľ išlo o prevod sumy 6.000.000,- Sk zo základného bežného účtu - podprogram 077 07 na dotačný účet UPJŠ, s tým, že platba bola vedená na účte 325 - ostatné záväzky ako mylná platba, súd zistil z listinných dôkazov a z výpovede svedkyne Ing. A. M., že k nemu došlo na základe príkazu na úhradu z 29.3.2004 podpísaného žalobkyňou a svedkyňou a k prevodu sumy 6 mil. korún z bežného účtu žalovanej na jej účet dotačný došlo dňa 31.3.2004. Uvedený prevodný príkaz svedkyňa ako podriadená žalobkyne podpísala na základe ústneho pokynu žalobkyne. Prevody sa realizovali na základe prevodných príkazov, ktoré museli podpísať vždy dvaja pracovníci žalovanej, a to vedúci zamestnanec a ďalší zamestnanec. Podľa svedkyne bolo bežné, že žalobkyňa dávala ústny pokyn, a ona ako podriadená len plnila pokyny žalobkyne a nepátrala po tom, čo je podkladom na realizáciu takéhoto príkazu. Ku dňu výsluchu svedkyne (8.12.2006) sa už prevody bez podkladov nerobili. Svedkyňa Ing. A. M., potvrdila tvrdenia žalobkyne, že prevodom prostriedkov z bežného účtu na dotačný sa riešil nedostatok peňažných prostriedkov na dotačnom účte, konštatovala, že aj v súčasnosti sa to stane, a rieši sa to tým istým spôsobom, teda prevodom peňažných prostriedkov z bežného účtu na dotačný, s tým rozdielom, že v súčasnosti prevod nad 100.000,- Sk je schvaľovaný rektorom.

5. K preúčtovaniu nákladov za energiu botanickej záhrady v sume 515.170,- Sk, svedkyňa vysvetlila, že botanická záhrada (ďalej len „BZ“) vykonávala činnosti, na ktorých kvalifikáciu nemala žalobkyňa rovnaký názor ako napr. JUDr. N. a riaditeľ BZ. Žalobkyňa ich usmernila, že príjmy z predaja rastlín spadajú pod podnikateľskú činnosť. K podnikateľskej činnosti patria nielen príjmy, ale aj náklady. Riaditeľ BZ odmietol podpísať žiadosť o preúčtovanie nákladov z dotačného účtu na podnikateľský účet, ktoré podklady vyhotovila žalobkyňa, lebo nesúhlasil s názorom žalobkyne o tom, že príjmy z predaja rastlinného materiálu sú príjmy z podnikateľskej činnosti. Svedkyňa nevedela, či súhlas na preúčtovanie nákladov dal kvestor alebo rektor. Preúčtovanie svedkyňa previedla na výslovný pokyn žalobkyne. Prevod peňažných prostriedkov sa neuskutočnil, keďže riaditeľ BZ ho neodsúhlasil, avšak preúčtovanie nákladov bolo vykonané na základe ústneho pokynu žalobkyne. Svedkyňa uviedla tiež, že za obdobie r. 2002, odkedy pracuje u žalovanej, najprv príjmy z predaja rastlín evidovali ako hlavnú činnosť, neskôr boli usmernení z ministerstva školstva tak, že príjmy prehodnotili na podnikateľskú činnosť. Bolo to uskutočnené na základe školenia z Ústredného daňového riaditeľstva. Ak by náklady neboli preúčtované do podnikateľskej činnosti, hospodársky výsledok BZ by bol nepravdivý, bol by vysoký a platila by sa daň z príjmu.

6. Na návrh oboch strán sporu súd prvej inštancie nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru ekonómia a manažment, odvetvie účtovníctvo, daňovníctvo, personalistika, kontroling Ing. G. M.. Zo znaleckého posudku č. 2/2017, z odpovedí na stranami nastolené otázky súd zistil, že účtovnej jednotke UPJŠ v dôsledku prevodu finančných prostriedkov z účtu bežného na účet dotačný nevznikla žiadna škoda, bol vykonaný len presun peňažných prostriedkov z jedného účtu na druhý účet, účtovnej jednotke neubudli žiadne peňažné prostriedky. Uviedol, že znaleckým skúmaním zistil, že Smernica č. 5/2003 v bode 5 Bezhotovostné platby uvádza, že tieto platby sa na rektoráte UPJŠ a jeho pracoviskách uskutočňovali na základe príkazu platiteľa alebo príjemcu a to na základe vopred uzatvorených dohôd na základe platobného dokladu. Zo smernice nie je jasné, či prevody finančných prostriedkov medzi

bankovými účtami schvaľoval rektor, lebo v texte smernice sa uvádza postup-pre uskutočňovanie platieb z bankových účtov Rektorátu UPJŠ na úhradu záväzkov. Smernica pre zabezpečenie obehu účtovných dokladov uvádza limity pre bežné výdavky pre vedúcich do 20 tis. Sk a 50 tis. Sk. V smernici nie je jednoznačne uvedené, že tieto limity sa týkajú aj objemu finančných prostriedkov pri uskutočňovaní prevodov medzi jednotlivými bankovými účtami a pokladnicou Rektorátu UPJŠ, a to bez ohľadu, či išlo o podpisové oprávnenie rektora, prorektora, kvestora, vedúcich, riaditeľov. Znaleckým skúmaním nebolo zistené, že body 1.1, 1.2., 1.3, 1.4, uvedené v liste 2366/2004 zo dňa 19.11.2004 spadajú pod § 47 zákona č. 303/1995 Z.z. alebo § 31 zákona č. 523/2004 Z.z. Žalovaná nepredložila správy auditora k účtovným závierkam UPJŠ za rok 2003, 2004. Znalec konštatoval, že zároveň za účelom objektívneho vykazovania výsledku, hospodárenie za botanickú záhradu - podnikateľskú činnosť, nemohli byť vykazované iba tržby. Nie je možné dosahovať výnosy bez nákladov, a preto bolo potrebné náklady na BZ preúčtovať z hlavnej na podnikateľskú činnosť. Výška nákladov nebola znalecky skúmaná. Znalec uviedol, že pri prevodoch finančných prostriedkov medzi bankovými účtami sa nepostupovalo podľa § 29 ods. 12 a s § 32 ods. 4 Opatrenia MF SR 22 502/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a účtovnej osnovy pre účtovné jednotky, ktoré nie sú založené alebo zriadené s cieľom podnikania, čo mohlo spôsobovať nejasnosti pri vykazovaní konečných zostatkov účtov z účtovej skupiny 221 - Bankové účty a účtov z účtovej skupiny 325 - Ostatné záväzky za súhrnné mesačné obraty a k 31.12.2004. Pri účte XXX - Ostatné záväzky nie je ustanovené, že nemôže vykazovať konečné zostatky k 31.12. a že sa používa pre mylné, platby. Napokon znalec uviedol, že bez predloženia všetkých účtovných dokladov, ktoré by; deklarovali tieto účtovné prípady, nie je možné jednoznačne odpovedať, či zúčtovanie, nákupu osobného motorového vozidla pre ŠDJ UPJŠ, nákup PC pre ClaKT UPJŠ a reprezentačných výdavkov zo zisku BČ minulých rokov spolu v celkovej výške 473.138,20 Sk prostredníctvom rezervného fondu UPJŠ v zmysle všeobecne záväzných predpisov (predovšetkým, nie však výlučne zákona č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách) a vnútorných predpisov žalovanej, správne. Avšak prednostne sa mal rezervný fond použiť na úhradu strát minulých období.

7. Odvolací súd uzavrel, že výpoveď bola doručená žalobkyni dňa 23.11.2004. Žalobkyňa podala na súd žalobu o neplatnosť skončenia pracovného pomeru pred uplynutím zákonnej dvojmesačnej prekluzívnej hmotnoprávnej lehoty. K bodu 1.1 výpovede, v ktorom žalovaná vytkla žalobkyni, že dávala pokyny na úhradu a k realizácii účtovných operácii bez vyhotovenia účtovných dokladov, čím porušila ust. §§ 6, 10 z. č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve ako aj ustanovenie smernice č. 5/2003 pre zabezpečenie obehu účtovných dokladov na Rektoráte UPJŠ súd konštatoval, že žalovaná vo výpovedi z pracovného pomeru nešpecifikuje (okrem dvoch popísaných prípadov), o aké konkrétne prípady porušenia išlo, napriek tomu, že vo výpovedi konštatuje, že nešlo o jediný prípad realizácie účtovných zápisov bez účtovných dokladov, ako príklad uvádza: prevod čiastky 6 mil. korún zo základného bežného účtu na dotačný účet UPJŠ, pričom platba bola vedená na účte 325 - ostatné záväzky ako mylná platba a preúčtovanie nákladov na energie BZ UPJŠ v čiastke 515.170 Sk z dotačného účtu na podnikateľskú činnosť. Nebolo sporné, že došlo k predmetným účtovným úkonom žalobkyne, ktorá namietala žalovanou uvedenú kvalifikáciu týchto úkonov ako úmyselné skresľovanie informácií o finančnej situácii na UPJŠ. Súd poukázal na svedeckú výpoveď Ing. M., ktorá po odchode žalobkyne vykonávala funkciu zástupcu vedúcej na predmetnom úseku, ktorá uviedla, že popísaným prevodom sumy 6 mil. Sk (spôsobom účtovania) nedošlo k skresleniu hospodárskeho výsledku, ide len prenos nákladov z jedného zdroja na druhý a že aj predtým, aj po odchode žalobkyne, sa takéto postupy používali. Prevodom prostriedkov z bežného účtu na dotačný sa riešil nedostatok peňažných prostriedkov na dotačnom účte. Prevod vo výške 6 mil. Sk bol len vnútorným prevodom medzi účtami univerzity. Z výpovede svedkov Ing. M., JUDr. N., povereného zamestnanca žalovaného, ako aj z výpovede žalobkyne súd ustálil, že nebol jednoznačne upravený postup upravujúci situáciu vytýkanú žalovanou žalobkyni - teda či bol potrebný predchádzajúci súhlas nadriadeného (rektora) s prevodom finančných prostriedkov nad sumu 100.000 Sk, ktorý by sa realizoval len v rámci účtov UPJŠ (nešlo o prevod finančných prostriedkov na iný subjekt). Žalovaná nepreukázala, aby bola v jej vnútorných predpisoch upravená povinnosť žalobkyne vopred písomne informovať svojho priameho nadriadeného, t. j. zastupujúcu kvestorku resp. rektora o zamýšľaných úkonoch (ktoré jej boli vytknuté). Žalobkyňa i svedkyňa Ing. M. zhodne uviedli, že aby nedošlo ku skresleniu žiadnej informácie o finančnej situácii, rozsahu čerpania finančných prostriedkov

od štátu resp. inej účtovnej nezrovnalosti, boli takéto platby zaúčtované na účte tzv. „mylné platby“, ktorý slúži o.i. práve aj pre riešenie takýchto situácií. Mylné platby musia byť vysporiadané pri ukončení celého účtovného obdobia - roka. Práve takto sa následne overuje, či bol dostatok finančných zdrojov na príslušnom účte, a teda či vznikla pohľadávka napr. voči štátu, pokiaľ nepreviedol finančné prostriedky, ktoré mali byť v prospech účtovnej jednotky prevedené. Súd prvej inštancie odkázal na závery znalca, ktorý v znaleckom posudku konštatoval, že znaleckým skúmaním bolo zistené, že prevody finančných prostriedkov medzi bankovými účtami prostredníctvom účtu XXX - Ostatné záväzky - mylné platby mohli spôsobovať nejasnosti pri vykazovaní konečných zostatkov a obrátov účtov z účtu XXX - Bankové účty, XXX - Ostatné záväzky za jednotlivé mesiace a k 31.12.2003, k 31.12.2004 za predpokladu, že neboli do konca účtovného obdobia vysporiadané a tiež, že bez predloženia všetkých účtovných dokladov žalovanou, ktoré by deklarovali tieto účtovné prípady, nie je možné jednoznačne odpovedať, či prevod čiastky 6 mil. Sk bol vykonaný v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov a vnútorných predpisov žalovanej správne. Zároveň znalec konštatoval, že účtovnej jednotke UPJŠ nevznikla takouto "operáciou žiadna škoda, bol vykonaný len presun peňažných prostriedkov z jedného účtu" na druhý účet, účtovnej jednotke nebudli žiadne peňažné prostriedky. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd uzavrel, že v konaní nebolo preukázané, že by žalobkyňa prevodom 6 mil. Sk z bežného základného účtu UPJŠ; na dotačný účet UPJŠ, ktorý prevod bol vedený ako mylná platba, a ku ktorému došlo na základe ústneho pokynu žalobkyne a na základe prevodného príkazu podpísaného žalobkyňou a Ing. M. ako oprávnenými osobami s podpisovými vzormi v banke; závažne porušila pracovnú disciplínu a že by toto jej konanie odôvodňovalo písomnú výpoveď z pracovného pomeru v zmysle ust. podľa ust. § 63 ods. 1 písm. e/ ZP práce, časť vety pred druhou čiarkou, t.j. pre dôvody, pre ktoré by zamestnávateľ mohol okamžite skončiť pracovný pomer, konkrétne pre dôvody uvedené v ust. § 68 ods. 1 písm. b/ ZP.

8. Pokiaľ ide o ospravedlnenie JUDr. G. E. z neúčasti na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 10.1.2018, odvolací súd uviedol, že k akútnemu zhoršeniu jeho zdravotného stavu (nie je jasné k akému, chýba akékoľvek označenie týchto akútnych zdravotných ťažkostí) došlo podľa zubnej lekárky v poobedňajších hodinách. Keďže nie je zrejmé, o aký druh akútnych ťažkostí išlo (napr. komplikované trhanie zuba) nemožno s istotou tvrdiť, že advokát vedel večer vopred, že tento akútny zdravotný problém bude uňho pretrvávať aj na druhý deň o 9.00 hod., kedy bolo pojednávanie, a to dokonca v takej miere, že účasť na pojednávaní mu závažne zhorší zdravotný stav. Neosvedčil dôvody, pre ktoré nezabezpečil substitučné zastupovanie advokátom alebo advokátskym koncipientom. Vážnosť okolností, ktorými strana alebo jej advokát ospravedlňujú svoju neúčasť na pojednávaní posudzuje súd. Na pojednávaní dňa 17.9.2014 sa na základe substitučného plnomocenstva zúčastnila zaňho JUDr. G. E., advokátka, na zastupovanie na pojednávaní dňa 5.5.2017 splnomocnil Sýkora - advokátska kancelária s.r.o. advokátsku koncipientku JUDr. H. R. a na ďalšom pojednávaní dňa 21.2.2008 takisto JUDr. H. R. Niet preto logického dôvodu akceptovať tvrdenie, že pojednávania dňa 10.1.2018 sa musel osobne zúčastniť, aby mohol klásť znalci otázky ktoré chceli položiť znalci.

9. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu v časti výroku o potvrdení rozsudku súdu prvej inštancie a v časti výroku o priznaní náhrady trov odvolacieho konania žalobkyňa podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) v zastúpení advokátom dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzovala z § 420 písm. f) CSP. Dovolateľka mala za to, že porušenie jej procesných práv spočíva v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia, v nezákonnom odmietnutí navrhovaných dôkazov a v nerovnocennom postavení strán sporu v konaní pred súdom. Dovolačný dôvod v zmysle § 420, písm. f) CSP bol podľa dovolateľky naplnený najmä tým, že:

a) Súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s námietkami žalovaného proti znaleckému posudku č. 2/2017 vypracovaného Ing. M., znalcom z odboru ekonómia a manažment, odvetvie účtovníctvo a daňovníctvo, personalistika, kontroling. V podaní zo dňa 20.04.2017 žalovaný namietal, že znalecký posudok je nepresný, neobjektívny a nepreskúmateľný a vyjadruje sa neprípustne ku skutkovému a právnomu hodnoteniu veci, čo znalci v znaleckom posudku neprináleží. Žalovaný ďalej namietal (medzi inými) to, že znalec sa pri skúmaní škody spôsobenej žalovanému presunom finančných prostriedkov z bežného účtu na dotačný účet obmedzil iba na konštatovanie, že k vzniku škody nedošlo,

avšak absolútne nezohľadnil to, či v danom prípade škoda bezprostredne hrozila a v dôsledku akej skutočnosti v konečnom dôsledku ku vzniku škody nedošlo. Znalec opomenul skúmať (a súd to vo svojom rozhodnutí rovnako vôbec nezohľadnil), či by došlo ku škode, ak by žalovaný nevrátil finančné prostriedky z dotačného účtu na bežný účet, pričom ako to žalovaný zdôrazňoval, k tomuto presunu v danom prípade došlo bez akéhokoľvek pričinenia žalobkyne a až potom, ako žalovaný zistil neoprávnený presun týchto finančných prostriedkov v dôsledku porušenia pracovnoprávných povinností žalobkyne. V danej súvislosti žalovaný zdôraznil, že vznik škody nie je podmienkou skončenia pracovného pomeru výpoveďou podľa § 63 ods.1, písm. e) Zákonníka práce.

b) Súd pri vyhodnocovaní intenzity porušenia pracovnej disciplíny žalobkyňou v danom prípade absolútne nezohľadnil dôležitosť funkcie, ktorú žalobkyňa u žalovaného zastávala (vedúca úseku rozpočtu a ekonomických informácií na rektoráte UPJŠ v Košiciach), ako ani dovtedajší postoj žalobkyne k plneniu pracovných úloh. Súd komplexne nezhodnotil osobu žalobkyne ako zamestnanca a nezohľadnil pracovné zaradenie žalobkyne vo vzťahu k porušeniu pracovnej disciplíny. Žalobkyňa nebola radovým zamestnancom u žalovaného, ale vedúcim zamestnancom, ktorý mal zverenú dôležitú časť agendy na úseku ekonomiky a rozpočtu UPJŠ. S výkonom tejto pozície preto bolo plne legitímne klásť na žalobkyňu zvýšené nároky na kvalitu vykonávaných pracovných úloh, ako aj zvýšenú mieru zodpovednosti pri plnení pracovných činností a pri riadení, kontrole a realizácii činností úseku.

c) Súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s argumentom žalovaného o tom, že výpoveď bola žalobkyni daná včas v dvojmesačnej lehote v súlade s § 63 ods.3 Zákonník práce.

d) Súd sa v danom prípade neprípustne obmedzil na posudzovanie dôvodnosti výpovede podľa právnej kvalifikácie uvedenej vo výpovedi, t. j. pre závažné porušenie pracovnej disciplíny podľa § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce (časť vety pred druhou čiarkou), pričom ale vôbec neskúmal a nezdôvodnil, či skutkové vymedzenie výpovedného dôvodu uvedené vo výpovedi zo dňa 19.11.2004 (ne)napĺňa niektorý z iných výpovedných dôvodov podľa § 63 ods. 1 Zákonníka práce, a to najmä z hľadiska naplnenia výpovedného dôvodu pre neuspokojivé plnenie pracovných úloh podľa § 63 ods. 1 písm. d) Zákonníka prác resp. pre menej závažné porušenie pracovnej disciplíny podľa § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce. Dovolateľka namietala, že v posudzovanej veci súdy obmedzili hodnotenie dôvodnosti výpovede iba podľa právnej kvalifikácie uvedenej vo výpovedi, keď sa zaoberali iba tým, či konanie žalobkyne napĺňuje znaky závažného porušenia pracovnej disciplíny podľa § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce časť vety pred druhou čiarkou, t. j. pre dôvody, pre ktoré by zamestnávateľ mohol okamžite skončiť pracovný pomer so žalobkyňou. Pritom ale opomenuli vyhodnotiť to, či konaním žalobkyne nedošlo k naplneniu výpovedného dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm. d) bod 4. Zákonníka práce, t. j. pre neuspokojivé plnenie pracovných úloh resp. podľa § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce časť vety za druhou čiarkou, t. j. pre menej závažné porušenie pracovnej disciplíny, a to najmä za situácie, keď žalobkyňa bola v posledných šiestich mesiacoch pred skončením pracovného pomeru písomne upozornená na neuspokojivé plnenie pracovných úloh, porušovanie pracovných povinností a na možnosť výpovede, upozornenie listom zo dňa 22.0.2004.

e) Za arbitrárny a neodôvodnený považuje žalovaný aj záver súdu, podľa ktorého porušenie pracovnej disciplíny uvedené pod bodmi 1.3. a 1.4. nebolo vo výpovedi dostatočne skutkovo vymedzené. Žalovaný v danom prípade dôvody výpovede vymedzil dostatočne konkrétne, určito a zrozumiteľne v súlade s § 61 ods. 2 Zákonníka práce.

f) Za arbitrárne a v extrémnom nesúlade s vykonaným dokazovaním považuje žalovaná aj závery súdu, podľa ktorých sa údajne žalobkyňa vytýkaným konaním uvedeným vo výpovedi nedopustila porušenia pracovnej disciplíny odôvodňujúcej výpoveď z pracovného pomeru tak, ak k tomu pristúpil žalovaný.

g) Dovolateľka ďalej namietla, že súd dňa 10.01.2018 pojednával a vykonal výsluch znalca v jej neprítomnosti a jej právneho zástupcu, hoci právny zástupca svoju neúčasť na pojednávaní riadne a včas vopred písomne ospravedlnil zo zdravotných dôvodov, ktoré preukázal písomným lekárskeym potvrdením. V zmysle potvrdenia lekára bolo súdu zrejmé, že právny zástupca sa pojednávania nemôže

zúčastniť z objektívnych dôvodov, a to z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu spočívajúceho v akútnych zdravotných problémoch, ku ktorým došlo v popoludňajších hodinách v deň bezprostredne predchádzajúci dňu konania pojednávania a ktoré mu neumožňovali účasť na pojednávaní bez rizika závažného zhoršenia zdravotného stavu. Právny zástupca sa pojednávania dňa 10.01.2018 nemohol objektívne zúčastniť a s ohľadom na krátkosť času ani substitučne poveriť inú osobu zastupovaním na predmetnom pojednávaní. Súd žiadosť právneho zástupcu o odročenie pojednávania svojvoľne neakceptoval a vo veci pojednával v jeho neprítomnosti. Na tomto pojednávaní pritom vykonal výsluch znalca, dovolateľke neumožnil byť prítomný pri výsluchu znalca ani klásť znalcovi otázky, pričom následne zamietol aj návrh dovolateľky na dopočutie znalca, čím jej odňal možnosť konať pred súdom.

h) Porušenie zásady rovnosti strán sporu. Nerovnosť postavenia strán sporu spočívala v tom, že dovolateľke nebolo umožnené zúčastniť sa výsluchu znalca a následne ho ani dopočuť osobne resp. písomne, navyše z rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako ani z rozhodnutia odvolacieho súdu nie je zrejmé, z akého dôvodu súd neprikladal relevanciu procesnej obrane dovolateľky. Hodnotenie vykonaných dôkazov sa javí ako neobjektívne a jednostranné v prospech žalobkyne.

10. Dovolaťka navrhla, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a priznal jej právo na náhradu trov dovolacieho konania a zároveň navrhla odložiť vykonateľnosť napadnutého rozsudku poukazom na dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajúce v osobitných okolnostiach prejednávanej veci.

11. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu poukázala k neúčasti právneho zástupcu dovolateľky na pojednávaní pri výsluchu znalca na to, že do dňa predmetného pojednávania a ani po tomto pojednávaní, sa osobne ani raz žiadneho pojednávania osobne nezúčastnil. Žalobkyňa navrhla dovolanie odmietnuť, resp. zamietnuť a žiadala priznať trovy konania.

12. Dovolaťka vo vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne zotrvala na podanom dovolaní.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie

14. Dovolaťka prípustnosť podaného dovolania vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP, tým, že skutkovo vymedzila dôvody pod bodmi a/ -h/ v ktorých videla naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP.

15. Podľa § 420, písm. f) CSP Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16. Dovolací súd nezistil naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420, písm. f) CSP zo skutočností uvedených v dovolaní pod bodmi g/ a h/, ktoré skutočnosti možno hodnotiť ako potenciálne relevantné k ustanoveniu § 420, písm. f) CSP. Právny zástupca žalovaného namietal, že súd prvej inštancie dňa 10.01.2018 pojednával a vykonal výsluch znalca v jeho neprítomnosti, hoci právny zástupca svoju neúčasť na pojednávaní riadne a včas vopred písomne ospravedlnil zo zdravotných dôvodov, ktoré preukázal písomným lekárskeym potvrdením (čl. 819).

17. Z obsahu spisu vyplýva, že právny zástupca žalobcu neúčasť na pojednávaní, nariadeného na deň 10.1.2018 o 9,00 hod. ospravedlnil e - mailom odoslaným 09.01.2018 o 19,44 hod. súdu prvej inštancie. Podľa pripojeného vyjadrenia MUDr. F. L., stomatologičky k závažnému zhoršeniu zdravotného stavu (bez bližšej špecifikácie) došlo u JUDr. G. E. v popoludňajších hodinách dňa 09.01.2018. Na pojednávanie sa dostavila žalobkyňa, jej právna zástupkyňa a predvolaný znalec (čl. 821). Žalovaný a

jeho právny zástupca sa nedostavili. Zákonný sudca ospravedlnenie neúčasti právneho zástupcu žalovaného oboznámil pred otvorením pojednávania a rozhodol, že sa bude pojednávať v neprítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu. Okrem iného prihliadol na skutočnosť, že išlo o pracovnoprávny spor zamestnanca so zamestnávateľom, ktorý začal v roku 2005.

18. Preskúmaním obsahu spisu dovolací súd zistil, že obsahovo zhodným potvrdením stomatologičky sa právny zástupca žalovaného ospravedlnil z neúčasti na pojednávaní nariadeného na deň 16.04.2014 (čl. 358, 359). Súd prvej inštancie pojednávanie odročil. Dňa 27.5.2014 sa za právneho zástupcu žalovaného zúčastnila pojednávania substitučná zástupkyňa JUDr. G. E. a dňa 17.09.2014 taktiež substitučná zástupkyňa JUDr. G. E.. Dňa 05.05.2017 sa za právneho zástupcu žalovaného zúčastnila advokátska koncipientka JUDr. H. R..

19. Dovolací súd konštatuje, že pokiaľ stomatologické ťažkosti (bližšie nešpecifikované) sa opakovane vyskytli u právneho zástupcu žalovaného a pretrvávali, mal pre takýto prípad zabezpečiť substitučné zastúpenie, ktoré v zmysle § 183 ods.1 CSP možno od neho pre takéto prípady spravodlivo žiadať. Pokiaľ ide o znalecký posudok, ten bol doručený právnomu zástupcovi žalovaného dňa 10.02.2017 (čl. 761). Právny zástupca žalobcu sa k nemu písomne vyjadril podaním zo dňa 20.04.2017 (čl. 773). Na základe uvedených skutočností dovolací súd nezistil porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle ust. § 420, písm.f) CSP.

20. Pokiaľ ide o ďalšie odvolacie dôvody u týchto nebola zistená ich relevancia k ustanoveniu § 420, písm. f) CSP. Pokiaľ ide o znalecký posudok, vo vzťahu k predmetu konania nejde o rozhodujúci dôkaz, pretože skutočnosť, že žalovanému konaním žalovanej nebola spôsobená škoda, nebola sporná. V danom prípade neboli rozporované skutkovo vymedzené dôvody opísané žalovaným v písomnej výpovedi. Sporným bolo, či tieto skutky napĺňali intenzitu závažného porušenia pracovnej disciplíny, pre ktoré by bolo možné okamžite skončiť pracovný pomer. Takáto intenzita skutkovo vymedzených dôvodov nevyplýva ani zo samotnej výpovede. Navyše svedkyňa Ing. A. M., potvrdila tvrdenia žalobkyne, že prevodom prostriedkov z bežného účtu na dotačný sa riešil nedostatok peňažných prostriedkov na dotačnom účte, konštatovala, že aj v súčasnosti sa to stane, a rieši sa to tým istým spôsobom, teda prevodom peňažných prostriedkov z bežného účtu na dotačný, s tým rozdielom, že v súčasnosti prevod nad 100.000,- Sk je schvaľovaný rektorom. Dovolací súd poukazuje na to, že v danom prípade nepredchádzala vonkajšia finančná kontrola, ktorá by sa vyjadрила k týmto zisteniam, nebola uložená žiadna sankcia.

21. Obiter dictum. Dovolací súd poukazuje na to, že súčasťou skutkového vymedzenia výpovede podľa § 63 ods.1, písm. e) Zákonníka práce je aj vyhodnotenie zamestnávateľa či ide o závažné porušenie alebo menej závažné porušenie pracovnej disciplíny, ktoré je v písomnej výpovedi závažné. Konverzia výpovedných dôvodov je vylúčená v rámci ust. § 63 ods.1, písm.e) Zákonníka práce, pretože výpovedný dôvod musí byť vymedzený tak, aby nebol zameniteľný s iným výpovedným dôvodom.

22. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

23. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (4Cdo/108/2019, 9Cdo/72/2020).

24. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

